

PAPER DETAILS

TITLE: GÖÇMENLERİN ASİMİLASYONU: NEDEN AMERİKA ASİMİLE EDEBİLİYORDA FRANSA EDEBİYOR?

AUTHORS: Robert A LEVINE

PAGES: 125-154

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1869017>

TERCÜME MAKALE

ASSIMILATING IMMIGRANTS WHY AMERICA CAN AND FRANCE CANNOT

Robert A. LEVINE*

GÖÇMENLERİN ASİMİLASYONU:

NEDEN AMERİKA ASİMİLE EDEBİLİYORDA FRANSA EDEMİYOR?**

Çev. M. Yavuz ALPTEKİN***

Atıf: LEVINE, R. A. (2021). Göçmenlerin Asimilasyonu: Neden Amerika Asimile Edebiliyorda, Fransa Edemiyor? Çev.: M. Y. Alptekin, İMGELEM, 5 (8): 125-154.

Citation: LEVINE, R. A. (2021). Assimilating Immigrants: Why America Can and France Cannot, Translated by. M. Y. Alptekin, İMGELEM, 5 (8): 125-154.

Başvuru / Received: 06 Temmuz / July 2021.

Kabul / Accepted: 07 Temmuz / July 2021.

Çeviri Makale / Translated Article.

ÖNSÖZ

Meksikalıların ve diğer Latin Amerikalıların Birleşik Devletlere kitlesel göçü, Amerika'nın bunları asimile edip edemeyeceği üzerine bir tartışma başlattı. Paralel bir tartışma Avrupa'da, özellikle Fransa'da Kuzey Afrika ve başka yerlerden benzer bir şekilde giriş yapan Müslümanların bu kıta ve ülke tarafından asimile edilip edilemeyeceği üzerine odaklanmaktadır.

Bu çalışma, söz konusu iki akımı ve tartışmayı inceleyebilmek için Birleşik Devletlere gerçekleşen kitlesel göç tarihini kullanacaktır. Karşılaştırma bugün Meksikalı göçünün geçmişte Birleşik Devletlere gerçekleşen kitlesel İrlandalı, Yahudi, İtalyan göçlerinden biraz farklı olduğu ve asimilasyonun geçmişteki kadar başarılı olması gerektiği kanaati ile sonuçlanmıştır. Amerika çok farklı kesimlerden bireyleri başarılı bir şekilde asimile edebilmesine karşın, Fransa geçmişte kitlesel bir göç almamıştı ve bugünkü göçün istikameti muhtemelen yükselen problemle öncülük

* Makaleyi yazdığı 2004 yılı itibarıyla RAND Corporation araştırmacısıdır.

** Metin RAND Corporation için yazılmış ve bu kurum tarafından 2004 yılında yayımlanmış bir inceleme/Rapor mahiyetindedir. RAND bu çeviri için doğruluk kontrolü yapmamıştır. (RAND has not reviewed the translation for accuracy).

*** Doç. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Sosyoloji Bölümü/Trabzon, ORCID No: 0000-0002-6221-7913, E-Posta: m.yavuzalptekin@ktu.edu.tr

etmektedir. Çalışma, Birleşik Devletlere kendi haline bırakması, Fransa'ya da problemlerle başa çıkmakta yardımcı olabilecek bir kısım politika değişiklikleri tavsiye etmektedir.

Hispanik göçmenler, Birleşik Devletleri iki insan, iki dil ve iki kültüre bölmekle tehdit etmektedirler. Geçmişteki göçmen gruplarından farklı olarak, Meksikalılar ve diğer Latin göçmenler Amerika kültürünün genel akımı içerisinde asimile olmamakta, bunun yerine –Los Angeles'tan Miami'ye- kendi siyasi ve dil yerleşimlerini oluşturmakta ve Amerikan rüyasını inşa eden Anglo-Protestan değerleri reddetmektedirler.

Samuell P. Huntington (2004)

Amerikalıların evrensel varsayımı, Birleşik Devletlere gelen göçmenlerin, kültürel olarak asimile olmuş (veya çocuklarının olduğunu gördükleri) Amerikalılar, asimilasyonun ulusal birlik için gerekli olduğuna inanırlar... Fransız pozisyonunda, milliyet daima ırk ve kökene kayıtsız fakat elde edilebilen, kültürelidir. Fransa Avrupa'nın göçe en açık ama asimilasyonda en ısrarlı ülkesi olmuştur.

William Pfaff (2004)

Amerika'nın göç tarihi ve göçmenlerin asimilasyonu, biri Birleşik Devletler'de, diğeri Avrupa'da -özellikle Fransa-, iki ayrı siyasi tartışmada referans noktası olmuştur. Harvard Profesörü Samuell Huntington Latin göçmenlere fiili açık kapı uygulamasının en son ve en yüksek profilli eleştirmenidir. Paris mahreçli sendika yazarı William Pfaff, Fransa'nın bütün Batı Avrupa'ya yansıyan Müslüman göçmenleri konu edinen tartışmasını Amerikalılar için tercüme etti.

Buradaki iddia şudur, Huntington Amerika'nın hem geçmişi hem de geleceği hakkında yanılmaktadır; Pfaff Amerikan tecrübesini fazla basite indirgemektedir –“Amerikalıların inandığı”, Ergime-Potası ideali kesinlikle gerçeği temsil etmemektedir- fakat Fransa'yla ilgili olarak haklıdır. Birleşik Devletlere yönelen Latin göçler, daha önceki kitlesel dalgaların girişinden biraz farklıdır ama daha fazla tehdit edici değildir. Her bir göç dalgası, ilk başta üzerine temellendiği Anglo-Saksonluğun uzun zaman önce ötesine geçen Amerikan kültürünü değiştirmiştir; hiç birisi temel anayasal kurumları veya özgürlüğü aşındırmamıştır.

Fransa tecrübesi farklıdır. Merkezi farklılık –Birleşik Devletlerle Fransa arasında ve Fransa'nın geçmişiyle geleceği arasında- rakamlarla ilgilidir. Fransa bireyleri klasik kültürü içerisinde emer; Kuzey Afrika Müslümanlarının bugünkü toplu girişine kadar, kitlesel göç tecrübesi olmamıştı ve bu yeni dalgaya ne inançları ve ne de politikaları uyarlanmıştı. Birleşik Devletler ise, birkaç

kuşak süresinden uzun bir zamandır kitlesel göçleri absorbe etmekte ve kültürünü ve politikalarını sürekli buna göre uyarlamaktadır. Farklılık hiçbir ülkeyi moral veya siyasi bakımdan diğerinden daha iyi veya kötü yapmamaktadır, fakat Amerikan tecrübesi muhtemelen onun hayati kurumlarını muhafaza etmektedir. Fransa izlediği yolu değiştirmede müddetçe, farklılık bu saygıdeğer ulus için korkunç sonuçlara yol açabilecektir.

Avrupa Birliği'nin diğer üye ülkeleri kendi uyarlamalarını yapmaktadırlar. Fransız sertliğini taklit ettikleri ölçüde, aynı tehlikelerle onlar da karşılaşacaklardır. Eğer onların yeterli bir kısmı bu hatayı işlerse, bizzat Birlik aynı problemlerle karşılaşacaktır.

İhtimallerin ve hedeflerin yanlış anlaşılması, bir ölçüde, üzerinde mutabakata varılmış bir asimilasyon tanımının eksikliğinden kaynaklanmaktadır. Yeni gelenlerin en güçlü versiyonu, neredeyse yerli olanlardan ayırt edilemez oluşudur –gerçek ergime potası. En zayıf tanımlama ise, yeni ve eski arasında barışı korumadaki yeterli benzerlik ve örtüşmeden biraz daha fazlasını gerektirmektedir.

En güçlü tanımlama, Hintington ve Pfaff tarafından karakterize edildiği üzere, hem Amerika ve hem de Fransa için gerçek, ideale yakındır; fakat kitlesel göçler için hiçbir şekilde öyle değildir. Buna rağmen, bir buçuk asırdan daha fazla bir zaman önce başlayan Amerikan gerçeği, ergime potasından daha çok, yeni ve eski somut lezzetli lokmalarla tıka basa doldurulmuş ve temel stoklarla zenginleştirilmiş, birçok katkısıyla bir çorbaya benzeyen vasat bir türev bulmuştur.

Analizin bundan sonraki bölümü, Birleşik Devletlere yönelen iki göç dalgasını -19.yy.ın ortalarında İrlandalı ve 20.yy.ın dönümünde Yahudi ve İtalyan¹- yeniden gözden geçirecek ve daha sonra tarihin ışığında bugünkü Hispanik ve Asyalı kitlesel göçlerini inceleyecektir. Analiz daha sonra aynı referans çerçevesini kullanarak Fransa'ya yönelen Müslüman göçünü inceleyecektir. Çalışma her iki ülke için politik dolaylımların kısa bir tartışmasıyla sonuçlanmaktadır.

Amerikan Devrimi'nin başından sonuna, Virginia ve Massachuset'teki ilk 17.yy. yerleşimlerinden 19.yy.ın ortasına kadar koloniler ve Birleşik Devletler büyük oranda İngiliz'di. Büyük Britanya adasının güney kısmından İngiliz kombinasyonu, kuzey kesiminden İskoç ve

¹ Katolik ve Doğulu Ortodoks Orta Avrupalılar İtalyanların tecrübelerinin çoğunu paylaştılar.

İskoç-İrlandalılar –İrlanda’ya yerleşmiş veya yerleştirilmiş İskoçlar- Huntington’un Anglo-Protestan modeline iyi uyarlar.² (Maryland İngiliz Katolikler tarafından iskân edilmişti fakat bu istisna egemenliği vurguluyordu.) Birçoğu Afrika geleneklerinde ve erken 19.yy.ın Evangelik “Büyük Uyanış”ında körelmiş neşeli türevler üreterek Protestan olmuş olsalar da, elbette siyah köleler Anglo-Protestan modele uymuyorlardı. Onların varlığı ve ülkeye göç etmiş nüfusunun anlamı hiçbir şekilde “Anglo” değildi. Sivil Savaş’tan önce bile, beyaz tartışmasının önemli bir kesiminden ve kölelik ile ırk üzerine odaklanan edebiyattan dolayı siyah etkisi belirgindi.³

1880’lerin ortalarında önce Avrupa’nın dört bir yakasından gelen Anglo-olmayan bireysel göçmenler asimile oldu ve genel vatandaşlık konumu içerisinde kayboldu gittiler. Göçmenlerin çoğu Protestanlardı. Erken Püritenler gibi bazıları katı inançlıydı fakat içerdeki mezheplerin çoğu karşılıklı toleransı nihayetinde bir gereklilik olarak gördüler. Tolerans sadece Katoliklere gönülsüzce genişledi; anti-Katolik “Know-Nothing” hareketi siyasete sirayet etti fakat ne Katolikler ne de Know-Nothing’ler güçlü ergime potası tanımındaki temel asimilasyon modelini önemli boyutta tahrip ettiler.

Kolonyal zamanlarda ve Cumhuriyetin ilk on yıllarında tek istisna grup Almanlardan oluşuyordu. Özellikle Pensilvania’da koloninin erken günlerinden Texas’ı içeren sonraki bölgelere Pensilvania Dutch’ları gibi, Alman yerleşimleri eski dünya dillerini veya şive farklılıklarını ve birçok diğer eski yordamlarını devam ettirdiler. Anglo-Amerikalılar bundan dolayı kaygılandılar. Devrimden önce, Benjamin Franklin, Pensilvania “birkaç yıl içinde bir Alman kolonisi haline gelecek. Bizim dilimizi öğreneceklerine, biz onlarınkini öğrenmek zorunda kalıyoruz veya yabancı bir ülkede gibi yaşıyoruz”⁴ diye şikayetleniyordu. Bununla beraber, Almanların nüfusu bir kısım problemlere sebep olacak kadar az olsa da bazıları tedricen asimile oldu: Almanca konuşan yerleşimler en azından Birleşik Devletlerin I. Dünya Savaşına girişinin eşlik ettiği anti-Alman savaşlarına kadar devam etti.

Fakat ardından gelen:

² Philips (1999), her ne kadar bu model içindeki farklılıklar üzerine odaklansa da, bizzat modelin resmini vermek için yeterince zengindir.

³ Ayrımcılığa karşı Siyahların mücadelesi, bütün diğer göçmen gruplarından daha zordu, fakat Siyah kültür daima Amerikan kültürü üzerinde bir etkiye sahip olmuştur –en azından bir yüzyıl için, hakkı teslim edilmiş bir etki.

⁴ Morgan (2003), s. 72’den alınmıştır.

İrlandalıları

1845'teki İrlanda patates kıtlığı karışımı değiştirdi. İrlandalı köylülerin başarısızlığına sebep olan hasat kıtlıkla sonuçlandı ve İrlandalıları dünya çapında göçe başladılar. 1840'larda iki milyon nüfus Amerika'ya geldi. 1850 nüfus sayımı raporuna göre toplam 23 milyonluk Birleşik Devletler Nüfusunun % 10'unu oluşturuyorlardı. Boston nüfusunun bir çeyreğinden fazlasını İrlanda doğumlular teşkil ediyordu.

İrlandalıları kolayca asimile olmadılar. Doğru, onlar Kuzey Avrupa'dandı, fakat Katolikler ve hızlı göçleri, Know-Nothing'ler* tarafından temsil edilen önyargıları çok büyük bir şekilde güçlendirdi. Yeni göçmenler İngilizce konuşuyorlardı, fakat komik bir şiveyle ve hatta zamanın gazete karikatürlerince resmedildiği üzere, komik görünüyorlardı. Kendi mahallelerinde yaşıyorlar ve bir ölçüde kendi seçimleriyle, bir ölçüde aşağılık pozisyonlar istisna, diğerlerinin onları istihdam etmeyi reddetmesiyle, kendi ekonomilerinde çalışıyorlardı –“İrlandalı başvurusuna ihtiyaç yoktur”. Sivil Savaş süresince, ilk kitlesel İrlandalı girişinden 20 yıl sonra, büyük oranda entegre olmaksızın kaldılar; Birlik Ordusu bazı İrlandalı alaylarına sahipti fakat çok daha karakteristik olan New York'taki kapsamlı askere alma karşıtı İrlandalı isyanlarıydı.

19.yy.ın son yarısı ve 20.yy.a dönümü süresince, İrlandalı Amerikalılar ekseriyetle kendi yerleşimlerinde kaldı, önemli sayıda Katolik koleji içeren kendi yerel okul sistemlerini inşa ettiler. Erken 20.yy.la birlikte birçok doğu şehirde siyasi güç de elde ettiler (ve onunla beraber giden işler). 1905'te John “Honey Fitz” Fitzgerald, John Fitzgerald Kennedy'nin büyük babası, Boston'un ilk İrlandalı belediye başkanı olmuştu; bu Beacon Hill'in eski ailelerinin izniyle olmamıştı. New York'ta, 19.yy.ın başlarında Anglo-Amerikalılar tarafından başlatılmış olan Tammany Hall'un Sivil Savaş-sonrası iyi bilinen patronu, bir Protestan olan William Tweed'in halefleri, o hapse gittikten sonra, İrlandalıları.

İrlandalıları ilk başta kamu işleri üzerinden daha geniş bir ekonomiye giriş yaptılar. 20.yy.ın başlangıcıyla birlikte, İrlandalı yayılması sadece tipik olmakla kalmadı fakat geleneksel bir hale de geldi; doğudaki ve diğer şehirlerdeki polis güçleri ve belediye sivil hizmetlerinin büyük

* Amerika'da 1850'lerde kurulan göçmenlere, Katoliklere ve İrlandalıları karşı görüş ve eylem geliştiren aşırı sağ, ırkçı ve senofobik beyaz hareket ve bu hareketin mensupları (ç.n.).

bölümü de aynı şekilde yoğun olarak hala İrlandalı devam ediyor. Bununla beraber asimilasyon tek tip olmaktan uzaktı. Birçok doğu ve diğer şehirler önemli ölçüde İrlandalı özelliği ve etkisi edinirken; bu açık gerçek kırsal bölgelerde ve daha küçük birçok şehirde nefreti güçlendirdi. 1920’lerde, neredeyse Zenci-karşıtı olduğu kadarda Katolik-karşıtı olan Ku Klux Klan, güneyde olduğu kadar Ortabatıda da büyük siyasi güce ulaştı.

Yine de İrlandalıların siyasi isimilasyonu, 1924’te New York valisi Al Smith –tamamıyla İrlandalı-Katolik Amerikalı, iğreti Anglo değil-’in Başkanlık için Demokratların adaylığına soyunduğu zaman, ulusal bir dönüm noktasına ulaştı. Kaybetti, fakat 1928’de adaylığı kazanıp, bu kez Cumhuriyetçi Herbert Hoover’a karşı yarışı kaybetti. Onun mağlubiyeti bir ölçüde KKK ve diğer yerlici anti-Katolik muhalefete bağlıydı, fakat gerçek şu ki, o tamamıyla bir dönüm noktasında faaliyet gösterdi. John Kenndy 1960 yılında benzer bir kısım muhalefete tanık oldu fakat kazandıktan sonra mesele hemen tamamıyla siyasetten silindi. Ve 1960’dan başlayarak yoğunlukla İrlandalı olarak devam eden Güney Boston gibi yerlere rağmen, İrlandalı Amerikalıların ekseriyeti diğer Amerikalıların arasında problemsiz ve ayırım olmaksızın yaşadı ve çalıştılar. Birçoğu her hâlükârda Protestanlar ve diğer Katoliklerarası evlilikler edindiler.

Fakat İrlandalıların içerisinde asimile oldukları toplum ve kültür, 1845’te onların içine girdikleri kültür değildi. Bizzat asimilasyon süreci Amerika’yı kısmen İrlandalı yaptı. İrlandalı yayılması sadece şehirlerde değil, fakat FBI gibi ulusal kurumlarda da bir norm haline geldi. İrlandalı barları hızlı bir şekilde büyümeye başladı fakat daha sonra yasaklama süresince belli bir tarzda sabitlendi. Birçoğu İrlandalıları tarafından kurulan ve daha sonra takip eden İtalyan ve Orta Avrupalı dalgalar tarafından ve bugün Hispanikler ve Vietnamlılarca genişletilen Roma Katolik Kiliseleri hızla büyümeye başladı. Katolik hiyerarşi hala orantısız bir şekilde İrlandalı hâkimiyetinde ve ulusal olarak güçlüdür. Saint Patric’in günü ulusal ve daha fazlası ekümenik (bütün Hristiyanlar-arası) bir kutlama haline gelmiştir.

Daha sonraki göç dalgalarından farklı olarak İrlandalıları Amerikan mutfağı üzerinde küçük bir etkiye sahip oldular. Tarımsal kıtlığa kadar hemen tamamen patatesten ibaret bir ulusal mutfak için bu şaşırtıcı değildir.

Yahudiler ve İtalyanlar

Yahudiler ilk olarak, daha New York olmadan önce 17.yy.da Hollandalıların kolonisi olan New Amsterdam'a geldiler. 19.yy.ın başlarından itibaren, Birleşik Devletler'deki az sayıdaki Yahudi bireysel düzeyde giriş yaptı ve asimile oldu. 1825'i takip eden 50 yıl içerisinde birçoğu Almanya'dan, çok daha büyük rakamlarda giriş yaşandı. Bir kısmı gezici veya seyyar satıcı olarak Birleşik Devletler'e yayılırken; bir kısmı da New York'ta kaldı. New York'ta olduğu gibi Chicago'da da bazıları oldukça zenginleşti ve emsallerine nispetle hemen tamamıyla asimile bir grup haline geldi. Diğer kasabalar küçük ve problemsiz yerleşimlere sahipti.

1880'den başlayarak, göç –büyük oranda organize sürgün ve Rusya'daki “Pale of Settlement” (bugün Polonya'nın parçaları Litvanya, Ukrayna ve Belarus'u içeren) ve Orta Avrupa'nın diğer bölgelerindeki zalim yönetimlerce harekete geçirilen bir göç olarak- kitlesel hale geldi. 1925'te, 1920 nüfus sayımı sonuçlarına göre 106 milyonluk Birleşik Devletler nüfusu içerisinde 4.5 milyon Yahudi vardı.

Yahudi (ve İtalyan) göçmen akışında 1925'te bir kesinti meydana geldi. 1924 göçmen yasası, özellikle orijinal Kuzey Batı Avrupalılardan farklı “ulusal orijinlere” müstakbel girişler için katı sınırlandırmalar koydu. Bu yasanın peşin hükmü 20 ila 40 yıl devam etti: Yahudi soykırımının dehşeti, II. Dünya Savaşı'ndan sonra hayatta kalan birçokları için kapıları açtı. Göçmen yasasındaki 1965 düzenlemesi, bir kriter olarak ulusal kökeni yürürlükten kaldırdı. Kesintinin muhtemel bir sonucu, hali hazırda Birleşik Devletler'de olanların asimilasyonuna yardım etmesi olduysa da, böyle bir kesinti onlardan önce İrlandalılar ve hemen hiç bir şekilde onlardan sonra Hispanikler için mümkün olmadı.

İrlandalılarda olduğu gibi, yeni Yahudi göçmenler de çoğunlukla New York'ta ve bir kaç diğer doğu şehrinde kendi mahallelerine yerleştiler. İlk başlarda belki İrlandalılardan daha az olsa da, İrlandalılarda olduğu gibi, onlar da etnik olduğu kadar, dini ayrımcılıkla karşılaştılar. İrlandalılardan farklı olarak, Talmudik gelenek, yeni grubun hızlı ilerleyişine bir temel olmak üzere sıkı bir eğitimsel öze kılavuzluk etti. Ayrıca İrlandalılardan farklı olarak, eğitim, anadilleri olmayan İngilizce gerçeğinin üstesinden gelmelerini sağladı; onu öğrenmek zorundaydılar ve öğrendiler. Göçmenler için İngilizce İbranice'nin yanında ikinci dil olmaya devam etti ve parlak bir Yahudi kültürü yaratıldı. Sonraki kuşak İngilizce konuşuyor fakat İbraniceyi de biliyordu –

anne babalarına konuşmak zorunda oldukları; daha sonraki kuşak⁵ ise İbranicesini yitirdi ve bu kültür tarihsel ve nostaljik oldu.

Ekonomik olarak ilk kuşaklar, alışveriş tezgâhının yönetimi ve işleyişinin her ikisini birden yaptıkları, geleneksel Yahudi mesleklerinde, özellikle elbise üretiminde ve tekstilin ve diğer birçok ürünün toptan ve perakende satışında kendi kendilerini desteklediler. Yahudiler ayrıca eğlence ve “Hollywood Yapımcılığı”na nüfuz ettiler. Kamu işlerinde, İrlandalıların polis oldukları gibi, Yahudiler de, İrlandalı öğretmenlerin, diğer başka sebeplerin içinde, görevi ellerinde bulundurma sürelerinden dolayı çok yavaş bir şekilde öğretmen oldular.

Politik olarak, Yahudiler İrlandalılar tarafından hâkimiyet kurulan ve zamanla kendi güç paylaşımlarını elde ettikleri şehir düzenine katıldılar. New York’un ilk Yahudi belediye başkanı her nasılsa Boston’da İrlandalı göçü ve Honey Fitz’in seçimi arasındaki daha uzun bir süre sonra, ilk dalganın başlangıcından sonra bir gecikmeyle 1974’te seçildi. Ulusal ofis için ilk Yahudi aday Senatör Joseph Lieberman 2000 yılında, Yahudi yoğunluklu bölgelerde oy pusulalarının karmaşıklığından dolayı binlerce oyun yanlış atıldığı Florida’da birkaç yüz oyla başkanlığı kaybetti. Daha sonra 2004’te Lieberman Demokrat Parti’den başkanlık adaylığını kaybetti. Her iki gecikme de Al Smith’inkinden biraz daha uzundu. Ve bahsetmeye oldukça değer görülür ki, Kaliforniya’dan her iki senatör de Yahudi ninelerinin meşhur bir kabilesine mensupturlar.

Tedrici asimilasyon süreci –anakütleninkine katılmak ve kendi kurum ve işlerini desteklerken, son derece anti-semitizm korkusu ve yüzleşmesi- II. Dünya Savaşı sonrasına kaldı. Ardından hâlihazırda kazanılan pozisyonlar bütünü, Amerikalıların tamamının Holokost’u öğrenmeleriyle gelen şok ve İsrail’in yaratılması, İrlandalıların daha erken ulaştıkları asimilasyonu hızlandırdı. Yahudi mahalleleri, bazen New York’un Aşağı Doğu Kenarındaki gibi etkisi azalarak; bazan Holokost sonrası göç ve daha sonra Sovyetler Birliği’nden göçlerle yenilenerek; bazen Los Angeles’ın batısındaki gibi yeniden oluşturularak var olmaya devam etti. Savaş sonrası Yüksek Mahkeme’nin Yahudilerin yaptığı bir şey olarak, başka bir yere taşınamayacakları anlamına gelen, onlara ve daha başkalarına ev satılmasını yasaklayan tahdit yasasını yürürlükten kaldıran kararı. Ve onların geleneksel ekonomik faaliyetlerine devam etmelerine ilave olarak, Yahudiler fazla tahribat yapmaksızın, kısa bir zaman öncesine kadar Yahudi girişine kota koyan Ivy League

⁵ Beni de kapsamaktadır.

düzeyi en üst üniversiteleri içeren ekseri Anglo Amerikan kurumlarına nüfuz ettiler. Bütün bunlar, bazı Yahudi Liderlerin, Birleşik Devletler'deki Yahudi topluluğun özgün varlığını sona erdireceğinden korkutan yoğun cemaat-dışı evliliklere yol verdi.

İrlandalılarda olduğu gibi, Yahudiler Amerikan toplum ve kültürüne katılırken, ona dönüştüler. Amerikalı politikacılar özellikle İsrail'i göz önünde bulundurarak, Yahudilerin sorunlarıyla ilgilendiler; uzun zamandır önemli ölçüde Yahudilerce yönlendirilen Amerikan pop kültürü (son yıllarda Zenci Motovn ve hip-hop tarafından geride bırakılsa da) birçok Yahudi unsur absorbe etti; "ciddi" Amerikan kültürü Mark Twain ve Henry James'den, Phillip Roth ve Saul Bellow'a geçti.

Birleşik Devletler'e yönelen İtalyan göçü, hem zaman hem de sayı bakımından Yahudi göçüne paralel bir biçimde gerçekleşti. Cumhuriyet'in ilk yüzyıllarından itibaren İtalyanlar bireysel olarak geldi ve asimile oldular. 1850'de, ülkede bir kahraman edasıyla hala kendi devrimini soluyan bir devrimci olduğundan geçici olarak ev hapsinde tutulan devrimci Guissepe Garibaldi*, Birleşik Devletler'de sığınmacı oldu. Çok geçmeden İtalya'ya döndü ve yıllara uzanan bir süreçten sonra devrimini ilan etti ve İtalya'yı birleştirdi.

Garibaldi ve devrim İtalya'yı Amerikalılara sempatik ifadelerle sundu fakat o ve bu periyotta ulaşan on binlerce İtalyan en azından yüzyılın ortasındaki ana kitle Alman Yahudi göçmenlerin onları takip eden Ruslarınkinden farklılığı kadar farklıydılar.

Erken İtalyanlar ekseriyetle kuzey karmasıydılar; 1880'lerin ortalarında başlayan ve onları takip eden dalganınkiler ise, güneyin –Naples, Calabria ve Sicily- çiftçileriydiler. 1880'ler ve 1920'lerin ortalarındaki kısıtlamalar arasında, temelde güneyin aşırı Mezzogiorno fakirliğinden kaçma arzusu tarafından motive edilmiş 7 milyon civarı göçmen ulaştı. Yahudilerden farklı olarak, tekrar yurtlarına geri dönebilecek durumdaydılar ve 2 milyon ya da daha fazlası bunu yaptı. Rakam kesin olmamakla birlikte, 1925 nüfusu içerisindeki İtalyan ve Amerikan-İtalyanların nüfusu, Yahudilerin nüfusunu muhtemelen yarısı kadarla geçmişti.

* (1807-1882) İtalya'nın birleşmesinde en büyük rolü olduğu düşünülen İtalyan general, yazar ve milli kahraman (ç.n.).

Ayrıca Yahudilere benzer bir şekilde, İtalyanlar doğunun büyük şehirlerinde ekseriyetle kendi mahallelerinde yerleştiler. Yahudi göçmenler Pale'nin küçük kasabalarındaki onların küçük *shtet*lerinde bile terzilik, ticaret –ve Talmut uzmanlığı- gibi şehir mesleklerinde çalıştılsa da, küçük bir kesimi de toprak sürmüştür. Güneyli İtalyanların ekseriyeti ise, onları New York'un ve Philadelphia'nın yaşamına hazırlamayan çiftlik işçileri olmuşlardır.⁶

İki grup arasındaki bu çok farklı arkaplanlar, son derece farklı asimilasyon örnek ve oranlarının kapsamlı örneklerini sunmuştur. Yahudiler ilk başta kendi cemaatleri içinde olmak üzere, yöneticilik ve sahiplik konumlarında hızla yükseldiler. İtalyanlar ise, inşaatta ve diğer sektörlerde uzmanlık gerektirmeyen beden gücü işçiliğiyle yola çıktılar. Doğru, en erken İrlandalı göçmenlerine benzer köylülük arkaplanından geliyorlardı: onlar da işçi oldular fakat politikacı, polis ve az çok İngilizceleriyle onlara yukarı doğru hareketlilik sağlayan sivil hizmet çalışanı da oldular. İtalyanların ortaya çıkışından yarım yüzyıl öncesinde tesis edilen İrlandalı tekelleriyle birlikte dil engeli, bu yolları sonrakiler için en az düzeye indirdi.

Her ikisi de Roma Katoliği olmasına rağmen, İrlandalılar ve İtalyanlar arasındaki sınırlı sevgi de yok oldu. Birleşik Devletler'deki Katolik Kilisesi üyeliği 1880'ler öncesinde olduğundan çok daha heterojen olmaya başladı, fakat mahalle kiliseleri nadiren karıştı: onlar Pensilvanya'nın maden kasabaları gibi bazı eski cemaatlerde İrlandalı, İtalyan, Polonyalı, Hırvat veya Macar idi ve öyle olmaya devam ediyor. Birçok kilise ileri gelenlerinin İrlandalı isimleriyle hala bütün diğer etnik gruplarınkinden ayırt edilebilirliği gerçeğinin ortaya koyduğu üzere, bir baskınlık ve hiyerarşideki ağırlıklı İrlandalılık devam ediyor. Öyle bile olsa, İtalyanlar, Yahudi göçmenlerin içine düştükleri Anti-Semitizm benzeri bir şeyle karşılaşmamak gerçeği bakımından daha iyiydiler: hiçbir şekilde tam olarak kabul edilmese de, Katoliklik daha şimdiden Anglo-Protestan yapı içerisinde dokunmaktadır.

Amerika'ya aynı zamanda ulaşan iki grup arasındaki farkların –özellikle onların Avrupalı geçmişlerine dayanan farkların- sonucu şudur ki, çok Yahudi dipten daha hızlı çıkıp eğitilmiş, profesyonel ve yöneticiliğe girişte, zengin orta ve orta üstü sınıflara yükselişte daha hızlıydılar. Mesela hem Yahudiler ve hem de İtalyanlar New York'ta tekstil işlerinde çalıştılar fakat

⁶ Bazı İtalyanlar önce Kaliforniya'da çiftlik işçisi ve San Fransisko'da balıkçı iken; daha sonra çiftlik sahibi oldular. Bazıları ise, Pensilvanya'da ve daha başka yerlerde, oransal olarak orta Avrupalılarınkinden daha küçük bir oranla madenlerde çalıştılar.

Yahudiler birlikleri organize ettiler; İtalyanlar onlara katıldılar. Başka bir gösterge sınıflar altından verilebilir: gerçek ve kurgu mafya hikâyelerine karşın, hem Yahudiler ve hem de İtalyanlar II. Dünya Savaşı'ndan sonra yeraltı dünyasında iyi temsil edildiler. Fakat son Yahudi mafya babası Meyer Lansky, 1983'te mutlu bir emeklilikten sonra öldü; eski mafya kalıntıları ise hala takip edilmektedir ve üyeleri ya mahkûm edildi ya da öldürüldü. Bazı yerlerde yeni göç etmiş Rus Yahudilerince yenilendiler.

Bununla beraber, İtalyanlar 20.yy.ın ortalarından itibaren, Amerikan tarzı içerisinde tamamıyla asimile olmuş bir grup olarak arayı kapattılar. İtalyan-Amerikalı yerleşim bölgeleri devam etti fakat eski "Küçük İtalya" şehirler hemen tamamıyla nostaljik hatıra olmuştu. Yerleşimsel yayılma ve evlilikler İtalyan-Amerikalıları diğer topluluklarla karıştırdı ve bütün meslek düzeylerinde iyi temsil edildiler. Aşağıda bahsedildiği üzere, her ne kadar Kongredeki Yahudi sayısı İtalyanların sayısını geçtiyse de, New York'un ilk İtalyan-Amerikalı belediye başkanı Fiorello LaGuardia, Yahudi Beame'nın 40 yıl önünden gidiyordu (fakat La Guardia'nın annesi Yahudiydi). Geraldine Ferraro ise, Demokratların başkan adaylığını Lieberman'dan 16 yıl önce kaybeden kişiydi.

Ve diğer gruplarda olduğu gibi, İtalyanlar Amerikan kültürü içerisinde asimile olduğundan, Amerikan kültürü İtalyanlaştı. İtalyanlaşmanın bazı yönleri –opera ve pizza- beynelmileldir. Fakat Frank Snatra, Robert DeNiro, Francis Ford Coppola, Martin Scorsese, ve Baba, Soprano ve diğer bütün mafya destanları tam manasıyla Amerikan ve Spaghetti-O's ve Chef Boyardee hazır pastaları normal ulusal mutfağın parçalarıdır.

Üç grubun asimilasyon tecrübesi kongre istatistiklerinde özetlenir: Hâlihazırdaki temsilciler meclisi 26 Yahudi ve 25 İtalyan-Amerikalı temsilciye sahiptir⁷; artık hiç kimse İrlandalıları saymak için zahmete girmemektedir. Fakat daha açıklayıcısı, politik asimilasyonun manası ve ne oranda vuku bulduğu hakkında bir kavrayış sağlayan, Temsilciler Meclisi ve Senatodaki değişim oranları arasındaki farklardır. Her bir kongre bölgesi için, etik çoğunluklar tarafından domine edilmek ve gereğince temsilcilerini seçmek görece olarak kolaydır. Fakat bu üç gruptan hiçbiri herhangi bir eyalette çoğunluğu oluşturmamakta ve böylece grup üyelerinin senatoya seçimi, kabul ve asimilasyonun daha gerçek bir işaretini vermektedir.

⁷ Yahudi ve İtalyan-Amerikan organizasyonlar tarafından sayıldığı kadarıyla.

Göç öncesi Senatoları, içlerinden biri daha sonra Konfederasyon Hazine Sekreteri olan, birkaç İrlandalı ve iki Yahudi senatöre sahipti; onlar bireysel asimilasyon sürecinin normal parçalarıydı. Bununla beraber, göçler başladıktan sonra kongre seçimleri farklı bir karaktere büründü. İrlandalı temsilciler çok geçmeden Massachusetts ve New York'tan meclise gönderildiler, fakat bu 20.yy.ın ilk on yılına kadar değil, beşinci İrlandalı-Amerikan senetörün (bir Senatoda beş değil, 1845'ten itibaren toplam beş) seçildiği kitlesel göçün başlangıcından 60 yıl sonra oldu.⁸ Ardından rakamlar artmaya başladı: 1920'de onuncu senetör; 1940'larla birlikte 25, İrlandalı Amerika'nın başlamasından yıllar sonra 1970'lerle birlikte toplam artış hız kesmeye başladı; artık kimse İrlandalılığı dikkate almıyordu. Tam asimilasyon 80 ila 100 yıl aldı.

Yahudi tecrübesi paraleldir. Onuncu senatör kitlesel göçün başlangıcından 90 yıl sonra 1970'lerde seçildi; fakat takip eden yirmi yılda, göçün başlangıcından yüz yıldan biraz daha uzun bir süre sonra on tane daha seçildi. 1990'larda Senato'ya, Yahudi organizasyonların önemseydiği ama başka çok az kimsenin önemseydiği veya dikkate aldığı, toplamda 26 Yahudi senetörün 7'si seçildi. Tam asimilasyon İrlandalılarla benzer hızda gerçekleşti. İtalyan-Amerikalı senatörlerin toplam rakamı, Yahudilerin en üst seviyeye daha hızlı çıktığını gösteren bir veri olmak üzere, on civarı olup daha azdır.

Her bir dalga temel ayrıntılarda da –dil, din, eğitim, anavatana geri dönme kabiliyeti- farklıydı ve her biri önemli önyargı ve engellerle karşılaştılar. Her şeye rağmen ortaya güçlü bir ortak motif çıktı: göçmen dalgaların tedrici asimilasyonu, hem göçmenlerin ve hem de alıcı –böylece sürekli değişen- kültürün karşılıklı adaptasyonu sayesinde elde edilmiştir. Huntington'un “Meksikalılar ve diğer Hispanikler Amerikan kültürünün ana akımı içerisinde asimile olmamaktadırlar” yollu iddiası hem bu kültürün ne olduğuyla ilgili yorumu bakımından ve hem de daha önceki grupların asimile olmak için sahip oldukları zamanı yeni dalgaya vermemek bakımından yanlıştır. Bir sonraki kısım, Hispanik dalgasına ve daha küçük olan Asyalı akınına daha yakın bir bakış sergilemektedir.

Yeni Dalga: Hispanikler ve Asyalılar

⁸ Yahudi ve İtalyan-Amerikan veriden farklı olarak, İrlandalı tahmini senatörlerin listesinin İrlandalı isimlerine göre taranmasına dayanmaktadır. Bu nedenle bu rakamlar kesin olmayan rakamlardır ve belki olduğundan küçüktürler fakat bu asimilasyon zamanını göstermesi bakımından hayati değildir. Yahudilerle ilgili veri Yahudi-Amerikan organizasyonlardan, İtalyanlarla ilgili veri ise her iki yöntemin birlikte kullanımıyla elde edilmiştir.

İlk gözlem, yeni dalganın önceki kadar yüksek olmadığı –veya en azından henüz yüksek olmadığı- şeklindedir. 1890 nüfus sayımı, nüfusun yüzde 14.8’inin göçmenlerden oluştuğunu rapor ediyordu; 2000’de oran 11.2’ydi. Birleşik Devletler belki bu istikamette ilerliyordu, fakat ortada gitmek için böylesi bir yol vardı.

İkinci gözlem ise, ne Hispaniklerin ve ne de Asyalıların homojen olduğu biçimindedir. İrlandalılar, ülke kökenlerinden kaynaklanan bazı farklılıklara rağmen homojen idiler, Yahudi kitlesel göçü homojendi ve İtalyanlar homojendi.

2002 yılında Birleşik Devletler’de 37.4 milyon Hispanik kökenli insan şu kategorileri içermektedir⁹

- 25.0 milyon Meksikalı ana-babadan
- 5.3 milyon Orta ve Güney Amerika’dan, çoğunlukla Orta Amerika
- 3.2 milyon Porto Rico’dan veya Porto Rico kökenli
- 1.4 milyon Küba kökenli Amerikalılar
- 2.4 milyon diğerleri

2000 yılında 11.9 milyonluk nüfusu bulunan Asyalı-Amerikalılar ise daha da bir parçalıdılar. Bunlar şu kategorileri içermektedir¹⁰

- 2.8 milyon Tayvanlıları da içeren Çin kökenliler
- 2.4 milyon Filipinliler
- 2.2 milyon Hint altkıtasından, çoğunlukla Hindistan’dan ama ayrıca Pakistan, Sri Lanka ve Bangladeş’ten –hepsi çok farklı
- 1.2 milyon Japon-Amerikalı

⁹ Bu yaklaşımda Hispanik ve Latin sözcükleri bir birinin müteradifi olacak şekilde kullanılmıştır. Veriler Birleşik Devletler Sayım Bürosu (2003)’ten elde edilmiştir.

¹⁰ 2000 Sayımından. Her bir kategori, karışık soydan dolayı, çift yönlü sayım içermektedir.

- 1.2 milyon Kore-kökenli Amerikalılar
- 1.2 milyon Vietnam-kökenli Amerikalılar

Bunlar çok farklı gruplar.

Hispanikler arasında, çoğu Meksikalı göçmen fakir çiftçiler ve küçük köylülerden oluşmaktadır. Kastro'dan kaçan Küba-kökenli Amerikalılar –özellikle ilk dalga- ekseriyetle orta sınıftı. Birleşik Devletlerin bir parçası olduklarından göçmen sayılmayan Porto Riko'luların çoğu ise şehirlerden geliyor veya şehirlerde yaşamaya devam ediyorlar –birçoğu San Juan'ın gecekondularından, şimdi birçoğu kuzey-doğu şehirlerinin gecekondularında.

Sonuç olarak, Nüfus Bürosu'nun verilerine göre, Hispanikler fakirlik sınırının altında bulunuyorlar ve bir yılda 35 bin Dolardan fazla kazanıyorlar (U.S. Nüfus Bürosu, 2003),

- Meksikalılar fakirlik noktasında ortalamanın üzerinde, daha yüksek kazancın altındadırlar.
- Porto Rikolular her iki grubun ortalamasının oldukça üstündedirler; bu grup bu nedenle diğer iki gruba nispetle daha küçüktür.
- Kübalılar çok daha az fakire ve çok daha fazla iyi durumda insana sahiptirler.

Asyalılar dahi çok heterojendirler. Çinli grup, tren yollarını inşa etmek için gelen güneyin Kanton lehçesi konuşanların soyundan gelenler, en son (birçok Koreli gibi) daha iyi bir eğitim ve ekonomik fırsat için giriş yapan Kanton veya Mandarin lehçesi konuşan eğitimli insanlar ve bazı çok fakir illegal göçmenleri içermektedir. Birleşik Devletlerle uzun zamandır ilişkileri bulunan Filipinliler orta sınıfa doğru meylettiler. Hindistan hala kahir ekseriyetle köylü bir toplum olmasına rağmen, Birleşik Devletlere göç eden Hindistanlıların çoğu iyi eğitimlidir.¹¹ Ve Kübalılara benzer bir şekilde Vietnamlılar ateşli anti-komünist sığınmacılardır.

Eğer ölçülebilir değilse, bir mümkün genelleme, yeni dalganın bazı yönlerden Yahudiler ve İtalyanlara benzeyen iki bölüme ayrıldığı şeklindedir. Kübalı göçmenler ve onların çocukları, Çinli tüccarlar ve Kaliforniya ve başka yerlerde orantısız bir şekilde daha fazla sayıda akademik

¹¹ Avrupalılara ayrıcalık sağlayan etnik köken yasasının 1965'te yürürlükten kaldırılması, eğitimli göçmenleri de gelmeye ve ailelerini getirmeye teşvik etti. En son enformasyon teknolojisindeki fırsatlar eğitimli Asyalıları cezbedi.

onura sahip Çinli ve Hindistan kökenli çocuklar, nispeten hızla yükselen Yahudilere paralel ilerlemektedirler. Çiftlik işçileri ve diğer aşağı tabaka kökenlilerle Meksikalılar ve diğerleri, belki Amerika'ya gelmenin benzer köken ve benzer ekonomik motivasyonlarıyla İtalyanların daha yavaş yolunu takip etmektedirler.

Her hâlükârda, endişe verici olarak değerlendirilen, sayılarından dolayı Hispanikler ve daha özelde, aşağı tabaka kökenlerinden ve Meksika'ya yakınlıklarından dolayı onları en az asimile edilebilir olarak gösteren Meksikalılardır.¹²

Böylece meselenin ucu, yasal veya yasal olmayan yollarla gelen Hispanik nüfusun ve yeni göçmenlerin kahir ekseriyetini oluşturan Meksikalılara çıkmaktadır. Birleşik Devletlerdeki Hispanik nüfusun üçte ikisi Meksika kökenlidir; uzun sınır yasal olduğu kadar riskli de olsa yasal olmayan geçişler için de birçok fırsatlar sunmaktadır. İnsanları 50 eyalete istediği şekilde gelebilen diğer yakın Latin ülke Küba ve Porto Riko'dan farklı olarak, Meksika dışarıya göçmen ihraç etmek için büyük bir nüfus deposuna sahiptir. Velhasıl, Amerika'nın daha sonradan ele geçirdiği veya satın aldığı bölgelerde uzun bir Meksikalılaştırmış İspanyol tarihi vardır ve daha sonra bu bölgelere gerçekleşen göçler, sınır ötesi temasların yoğun bir ağını tesis etmiştir. Meksikalıların akınını yavaşlatacak, Yahudi ve İtalyanların asimilasyonuna yardım eden faktöre benzer her hangi bir ara verme de söz konusu değildir. Bu ara verme, Rio Grande**dan ve sınır çitlerinden çok daha güçlü bir bariyer olarak, iki okyanusun genişliği sayesinde sağlanmıştı.

Bunlar, Huntington'un ve onun kaygılarını taşıyan diğerlerinin Meksikalı göçmenler, hâlihazırda Birleşik Devletlerde bulunan Meksikalılar ve bazı yerliler için, Meksikalı-Amerikalılar üzerine odaklanma sebepleridirler. Birleşik Devletler, onun orijinal Anglo-Protestan kökenlerinden zaten 150 yıl uzaktadır fakat gerçek sorun, Meksikalı varlığının, Amerikan Kültürü ve kurumlarını

¹² Bazı gözlemciler, güney Florida Kübalılarının Kastro ve Komünizm nefretinin eyalete disipline edilmiş bir otoriteriyen politik tarz getirdiği kaygısını taşımaktadırlar. Fakat bunun takip eden kuşaklarda azaldığı görülmektedir. Güney Florida Kübalıları ağırlıklı olarak tutucu ve Cumhuriyetçidirler –ağırlıklı olarak liberal ve Demokrat olan güney Florida Yahudileri durumu dengelemektedir. Bu Amerika tarzı asimilasyondur. Şu an Florida'nın Hispanik nüfusunun yarısından fazlasını oluşturan Kübalı-olmayanların oyu farklı biçimlerle tezahür etmektedir.

* Amerika Birleşik Devletleri'nde, Colorado'daki Rocky dağlarından doğup, ABD ve Meksika sınırını çizerek şekilde kıvrılarak ilerleyen ve New Mexico'dan geçerek Meksika Körfezine dökülen nehir. (ç.n.)

İrlandalı, Yahudi ve İtalyanların biçimlendirdiğinden çok daha köklü ve farklı bir tarzda değiştirmeye yol açıp açmayacağıdır.

Burada cevap “Hayır” olarak verilmektedir. Amerikan kültürü ve siyaseti absorbe edecek, değiştirecek ve Meksikalılar ve Meksikalı bilişenlerce değiştirilecektir; bu süreç çoktan başladı bile... Fakat temel siyasi kurumlar ve haklar, oldukları gibi ve diğer göç dalgalarında olduğu gibi devam edeceklerdir. Delil, -daha önce not edildiği üzere, özelde İtalyanlarınkine paralel bir şekilde- Meksikalı göçü tarihinde ve güncel verilerde yatmaktadır.

1970 Nüfus Sayımı, Hispanik nüfusu müstakilen gösteren ilk nüfus sayımıydı ve toplam nüfus içerisinde yüzde 4.5 olarak rakamlandırılmıştı. Bunun kabaca üçte ikisi, toplam nüfus içinde yüzde 3’e tekabül eden kısmı Meksika kökenliydi. Teksas’ın ilhak edilmesi ve Meksika Savaşı zaferleri büyük miktarda Meksikalıyı Amerikan nüfusuna ilave etti. (Aksi halde) yüzde üçlük oran, bu tarihte bir yüzyıldan önce bu oranların üzerinde artış kaydedemezdi. Buna karşın, 1980’le birlikte söz konusu oran hemen hemen ikiye katlandı; bu on yılda kitlesel göçler başladı ve 2000’de Birleşik Devletlerdeki Meksika kökenli yerleşimciler, toplam nüfusun yüzde 8.8’i olarak numaralandırıldılar.

Böylesi bir oransal artış daha önce görülmemiş değildi. Hispanik nüfusun kitlesel göçünün çeyrek yüzyıl sonra neredeyse yüzde 9’a yükselmesi, Yahudi ve İtalyanların yüzde 10’luk nüfusa ulaştıkları süre olan 40 yıldan daha hızlı ama İrlandalıların yüzde 10’luk orana ulaştıkları 10 yıldan çok daha yavaştır.

Gerçek şu ki, Meksikalı konusu farklıdır. Herhangi bir önceki gruptan farklı olarak, ilk dalga – güney sınırındaki geçimlik çiftliklerden kuzeydeki işçi göçüne- tarladan tarlaya gitti. Fakat çok geçmeden önce güney batıdaki şehirlere nüfuz ettiler. 1990’ların sonlarında, Los Angeles’taki hizmet sektörü işçilerinin –cadde köşelerinde iş için bekleyen gündelikçi işçilerin, fakat özellikle tesisatçıların, elektrikçilerin, park görevlilerinin, farklı etnik mutfak çeşitleriyle lokantalardaki garson yamağı ve garsonların, sağlık görevlilerinin ve yükselen oranlarıyla sağlık teknisyenlerinin ve ev işçisi kadınların ve dadıların çoğu Meksikalılar veya Meksika kökenli Amerikalılardı. Bu dönemde Meksikalılar, Orta batıdaki toptan kasap işine ve güneydeki tavuk eti işine yönelerek, coğrafi olarak da yayılmaya başladılar.

İfade edildiği gibi buraya kadar her şey vasıfsız tarım işçileri olarak da çalışan İtalyanların modelini yansıtıyordu. Kayda değer olan, 25 yıllık tarihsel kısa süreden sonra, yayılmanın özellikle varis konumunda olan kuşaklarda da artmış olmasıdır. Bu yargı, çeşitli olgular ve izlenimler tarafından onaylanmaktadır.

Olgular:

- RAND Korporasyon nüfus istatistikleri araştırmacısı James P. Smith (2003) tarafından yakın zamanda yapılan bir ekonometrik analize göre;

Hispanik göçmenlerin çocukları ve torunları için daha iyi bir yaşamın sağlanamaması konusundaki geleneksel görüş kötümserdi. Onların belki de Amerikan kültürüne asimile olmada isteksiz olmalarından dolayı başarılı Avrupa deneyimini paylaşmadıkları görülüyor. Bu korkular haksız da değildi: 2. ve 3. kuşak İspanyol erkekler yerli beyazlarla olan ekonomik farkı kapatmak için büyük adımlar attılar. Nedeni basittir. Birbirini takip eden her nesil, daha sonraki nesillerin gelirlerindeki ilerlemeye dayalı olarak yerli beyazlarla olan eğitim farkını ancak kapatabildi. Her yeni Latino nesli sadece atalarından daha yüksek gelire sahip olmakla kalmadı, aynı zamanda ekonomik durumları onların rekabet ettikleri beyaz erkeklere yaklaştı.¹³

- Meksikalı-Amerikalılar hiç olmazsa önceki göçmen gruplarının yaptığı kadar çabuk siyasete atıldılar. New Mexico'dan bir dizi Meksikalı-Amerikalı senatör olması gerçeği dikkate değer sayılmaz: Bu bölge, diğerlerinden daha derin bir tarihi Meksika geleneğine sahiptir. Ancak şu anki Temsilciler Meclisi, Yahudilerin ve İtalyanların kitlesel göçün başlamasından sonraki ilk 25 yılda elde ettiğinden çok daha fazla olmak üzere, yaklaşık bir düzine Meksikalı-Amerikalı üyeye sahiptir. En çok Meksikalı-Amerikalılara sahip eyalet olan Kaliforniya, vali ve meclis başkanı kadar her düzeyde eyalet ve yerel yetkililere sahiptir.

¹³ İfade Hispaniklere (veya Latinolara) işaret etmekte olup, analiz ayrıca müstakilen yapılmış ve Meksika kökenlileri de kapsamaktadır.

- Tıpkı yeni Yahudi kuşakların Yiddiş dilini unutmaları gibi, takip eden nesiller içerisinde yeni kuşakların İspanyolcayı unutmaları, Kaliforniya'daki bazı Meksikalı-Amerikalı politikacıları politik maksatları için onu yeniden öğrenmek durumunda bırakıyor.

İzlenimler:

- Hispanik isimleri, Los Angeles medyasında sıradan beyaz veya mavi yakalı özel veya kamu işlerinin sahipleri, sokaktaki kişiler, öğrenciler, haber değeri taşıyan fenomen gözlemcileri vb. gibi etnik veya sınıf meseleleriyle ilgisi olmayan bağlamlarda giderek artan bir şekilde ortaya çıkıyor. Los Angeles Times'ta etnik kökenle hiçbir ilgisi olmayan tipik bir kısım: “kurumsal Amerika. . . Jaime Moncayo ve Shawn Reeves gibi yöneticilere güveniyor. . . ? mortgage ödünç veren Countrywide Financial Corp'un Simi Valley müşteri hizmetleri merkezinde iki amir”(Streitfeld, 2004). Orta yönetim pozisyonunda bir Hispanik adı hakkında yorum yapmaya değer bir şey yoktur.
- Kaliforniya'nın Santa Clara İlçesi'nde (Silikon Vadisi'nin oluşma başlangıcında) 1973'te yapılan bir çalışmada, bir meslektaşım ve ben, ülke çapındaki örneğimizde etnik Meksika kolej mezunlarının olmadığını bildirdik; Anglos'un yüzde 59'una kıyasla sadece yüzde 19'unun herhangi bir üniversite eğitimi vardı (Alesch ve Levine, 1973). Ancak on iki yıl sonra Kevin McCarthy ve Burciaga Valdez “Kaliforniya'daki Latino nüfusu iyi eğitim alma konusunda ilerleme kaydettiğini ve 30 yıl öncesine göre daha hızlı ilerlediklerini” bildirdi (McCarthy ve Valdez, 1985, s. 29). Hispanikler Kaliforniya Üniversitesi ve California Eyalet Üniversitesi'nde hala düşük bir seviyede de olsa iyi temsil edilir. Hispanikler, kendilerinin nüfusu yüksek olan eyalet bölgelerindeki iki yıllık topluluk kolej sisteminde sayıca fazladır. Bununla birlikte, göreceli olarak, sorunlar devam etmektedir: Georges Vernez, “Hispanik ve diğer öğrenciler arasındaki koleje devam etme ve koleji tamamlama farkının artmakta olduğunu” belirtmektedir (Vernez, 2003, s.18).

Meksika göçü herhangi bir yönü ile önceki göç dalgalarıyla bir paralelliği yoktur. Özellikle, çitler, ajanlar ve uçaklara rağmen yasadışı göçlere geçirgen bir yapıda olan sınırın hemen karşısındaki devasa olan potansiyel göçmenler, değişimin muhtemelen daha uzun süreceği ve daha uzun bir zamanda sonuçlanacağı anlamına geliyor. Bununla birlikte, yukarıda belirtilen olgular ve izlenimler, bu değişikliğin geçmiştekinden daha fazla “Amerikan yaşam tarzını” yıkıcı

veya tehdit edici olmayacağını göstermektedir. Meksika asimilasyonu geçmişe benzer şekillerde gerçekleşiyor olsa da, belki de tam asimilasyon 100 yıldan az sürecektir.

Sonuç olarak, göçler tarafından sık sık değiştirilen Amerikan yaşamının kültürel yönleri değişmektedir. Ama el üstünde tutulan demokratik kurumlar sabit kalmaktadır.

Hispanik kültürü kaynağını güneybatının uzun tarihinden alan bir geçmişe sahiptir. Şüphesiz, Kaliforniya'nın yerli sakinlerinin İspanyollaştırılması ve onların zorla “Misyon Hintlileri”ne dönüştürülmesi gibi tarihin bir kısmı modern hassasiyetler açısından tatsızdır. İronik bir şekilde, Amerikan Katolikliğinin kendisi, çoğu Evanjelik Protestanlığa dönüşen Latin'leri korumak için mücadele ederken bile Hispanikleşiyor. Kaliforniya'daki Meksika ‘ranchos’ gibi diğer geleneksel kurumlar Amerikanlaştırıldıkları için romantikleştirildi, yine de, bu kurumlar Hispanik kültürün erken bir tanıtımını yapmış oldular. Şimdi taco Amerika Birleşik Devletleri'nde her yerde yaygınlaştı, “culinary salsa”, ketçaptan daha yaygın¹⁴ ve müzikal salsa, Latino kökenlerinin çok ötesine geçti. Ve en azından güneybatı boyunca, ciddi Meksika ve diğer Hispanik sanatı, çeviri Meksika edebiyatı ve çeviriden yoksun Meksika-Amerikan edebiyatı ulusal kanona katıldı.

Bu, tam Huntington'ı üzen şeydir - Anglo-siyah-Protestan-Katolik-Alman-İrlandalı Yahudi-İtalyan-Slav-vb. ile birlikte şimdi de kültüre Latino unsurunun eklenmesi, ilgili kültürün her yeni bileşeninin eklenmesinden önce “saf” olduğunu düşünenleri rahatsız etti. Gerçek kültür koruyucuları için, geçmişte olunamayacağından dolayı bu bir yanıt olamaz. Onlar güçlü tanıma varken asimilasyondan daha az bir şeyle tatmin olmayacak. Ancak çoğumuz arkamıza yaslanıp bunun keyfini çıkarabiliriz.

Daha temelde, her durumda Amerika'nın temel siyasi kurumları geçmişteki göçlere tepki olarak, artık değiştiğine dair bir kanıt göstermemektedir. Hispanikler, ataları gibi, anayasal yapıya girdiler, hiçbirine meydan okumadılar. Temsilciler Meclisindeki 17 Kişilik Hispanik parti yönetim kurulunun da radikal bir gündem ajandasına sahip değildir.

¹⁴ Bununla birlikte, ters asimilasyona bir örnek olarak, San Fernando Vadisi'ndeki en sevdiğim Salvador restoranında küçük bir şişe salsa ve her masada büyük bir şişe ketçap var.

Cumhuriyet sonsuza kadar güvenli değildir; hiç de olmadı. Ekonomik rekabet ve / veya Amerikan entropisi, siyasi kutuplaşma, kitle imha silahları ve terörizmden kaynaklanan tehditler arasında Hispanikleşme küçük görünüyor. Yeni göçmenlerin sayısı ve özellikle çevre üzerindeki baskıları gerçek sorunlar yaratabilir (genç demografileri Amerika'nın yaşlanmasını telafi etmeye yardımcı olabilirken), ancak etnik kompozisyonda devam eden değişiklikler ne yeni ne de tehdit edici.

Fransa: Mağripli Huzursuzluğu

En azından kısa vadede cumhuriyetimiz güvende görünüyor. O kadar da *Cumhuriyet** (*Le Republique*) değil. Fransa, onun Cezayir, Fas ve Tunus'tan¹⁵ oluşan eski Fransız Kuzey Afrika kolonileri Mağrip' mahreçli devasa Müslüman göçünü asimile etmede sınırlı bir başarı gösterdi. Aslında, bunun için fazla müşkül yollara da başvurmada, kesinlikle Fransız kültürünün göçmenlerinkine uyum sağlamasına izin vermedi. Fransa'nın Müslüman nüfusu % 10'luk oranıyla büyümeye devam ediyorsa, o halde bu bir tehdittir.

Pfaff'ın (2004) açılış alıntısında belirttiği gibi, “Fransa, göçe en açık ama asimilasyon konusunda en ısrarcı olan Avrupa ülkesi olmuştur.” Bu özellikle milliyetin son zamanlara kadar “kan hakkıyla” olduğu Almanya ile çelişki arz ediyor: Aileleri nesillerdir Rusya'da yaşamış ve sadece Rusça konuşan göçmenler Alman genleri ve varsayılan fakat çoğu zaman var olmayan kültürel kökenleri için hoş karşılanmaktadır; Türkiye bir yana, Polonya'da bile aynı kökenden uzun süreli sakinler çok daha az hoş karşılanıyor. İronik olarak, İsrail'in politikası Almanya'ninkine benzer.

Modern tarihi boyunca ve hatta daha önce Fransa, Fransız kültürüne, eğitimine, olanaklarına ve ekonomik fırsatlarına ilgi duyan göçmenleri memnuniyetle karşıladı. Göç ve ev sahibi ülkenin genel karşılaması, İrlandalıların gelmesinden önce ABD'ye birçok yönden benziyordu. Bolşevik ve Nazi devrimlerinden sonra -ve Vichy döneminin korkunç istisnası dışında-, Fransa mültecilere büyük ölçüde açık oldu. Göçmenler - Asyalılar, Afrikalı ve Amerikalı siyahlar ile Avrupalılar –

* Yazar burada bir tür mecaz yapmıştır. Buraya kadar yetersiz olarak resmettiği Fransız Cumhuriyetini (*Le Republique*) kastederek, durumun düzeltilemeyecek kadar kötü de olmadığını belirtmek istemiştir (ç.n.).

¹⁵ Koloniler terimi genel bir terimdir: Fas ve Tunus Fransız “protektorası”ydı ve her ne kadar Arap nüfusa basitçe Fransız olarak muamele etmeseler de, Fransızca Cezayir'in bir parçası olarak görülüyordu.

toplu olarak değil bireyler ve aileler olarak geldiler. Tek şart, mümkün olan en kısa sürede gerçekten Fransız olmalarıydı –asimilasyonun kudretli tanımı.

Standartlaştırılmış cumhuriyetçi okul müfredatının tarih kısmına geleneksel açılımı, “Atalarımız, Galyahılar” genç Polonyalılar, Portekizce ve Senegalce'nin yanı sıra Parisliler, Bretonlar ve Burgundililer tarafından öğrenildi. *L'Academie Française* tarafından korunan Fransız kültürü, Polonya, Portekiz ve Senegal'den çok az etkilendi. (*L'Academie*'ye rağmen, Amerikan kültüründen güçlü bir şekilde etkilendi, ancak bunun nedeni göç değil, filmler ve televizyonu). Bir neslin ardından geriye kalan, değiştirilmedikleri takdirde, Polonya ve Portekiz soyadları veya biraz daha fazlasıydı.

Göçmenler arasındaki Müslümanlar dinlerini, Vichy dönemi hariç, Yahudiler gibi özgürce uyguladılar. Altıgen (haritadaki şekliyle adlandırılan Avrupa Fransa'sı) 1945'te sadece 100 bin Müslümana ev sahipliği yaptığından, hiçbir sorun çıkarmadılar. Cezayir yasal olarak savaş sonrası Fransa'nın bir parçasıydı ve savaştan sonra başlayan 30 yıllık hızlı ekonomik büyüme dönemi olan şanlı otuz yıl (*les trente glorieuses*) sırasında, Cezayirliler, özellikle gelişen otomobil endüstrisinde çalışmak için Avrupa Fransa'sına getirildi. Yine de, 1962'de Cezayir bağımsız olduğunda Altıgen 500.000'den az Müslüman'a sahipti.¹⁶

Sonrası, *tufan (Le déluge)*. 1962'de Başkan Charles de Gaulle, Fransız iddialarını ve birliklerini geri çekerek ve Cezayir bağımsızlığını tanıyarak Cezayir'de sekiz yıl süren acı iç savaşı sona erdirdi. Antagonistlerin - Cezayir'in Müslüman yerlilerine karşı Fransız otoriteleri ve ataları kuşaklar önce Akdeniz'in Avrupa kıyılarından alınan bir milyon kolan - açıklaması çok basittir. Birçok Cezayir askeri -harkis- Fransız tarafında savaşmış; diğer Cezayirliler Fransızlara sempati duymuşlardı ya da devrimciler tarafından bağımsızlık sonrası kaosta sempati duydukları ve sağlam bir temeli olan misilleme korkusu yaşadıkları düşünülmüştü.

Müslüman mültecileri tam olarak hoş karşılamasa da, onları kabul eden Fransa'ya geldiler. Kitlesel göç 1974'te hızlandı; o yıldan önce, işçiler Fransa ve Cezayir arasında gelip gitmekte serbesttiler, ancak 1974'te dayatılan bu hareketlilik üzerindeki güçlü kısıtlamalar, Cezayir

¹⁶ Fransa din ile ilgili istatistikleri toplamıyor. Kilise-dışı Amerikan aşırı sağının dijital yayını olan The Daily Catholic, 1962 yılında Fransa'da 400 bin Müslüman olduğunu tahmin ediyordu (Ciaccio, 2002). Bu tarihten sonra tahmin hızlı bir artış kaydetti, fakat bir uzman katlanarak artışı doğruladı. Son tahmin genelde kabul edildiği şekliyle burada verilmiştir.

işçilerini Fransa'da kalmaya ve ailelerini yanlarında getirmekle sonuçlanan ironik bir motivasyona sahip oldu. Böylece, artı yüksek doğum oranları, Müslüman nüfusu 1962'den 1973'e kadar 11 yıl içinde bir milyona katlandı, 1981'e kadar tekrar iki katına çıkardı ve 1995'te tekrar katlayarak 4 milyona çıkardı. Yüzde 10 -6 ila 7 milyon Müslüman- mevcut tahminlerin fikir birliği ettiği orandır.

Amerika'daki kitlesel göçmenler gibi Müslümanlar da kendi yerleşim bölgelerine yerleşti - kuzeydoğu Paris, Marsilya'nın çoğu ve iç banliyö halkaları - büyük ölçüde yüksek katlı toplu konut gecekondü mahallelerinden oluşan banliyöler. Birçok Mağripli'nin biraz Fransızcası olmasına rağmen, onların birinci dilleri farklıdır. Onların kültürleri Kuzey Afrika kültürü olup, İrlandalı ve Yahudiler gibi dinleri de farklıdır.

Muhteşem otuz yılın bitmesinden beri süregiden ekonomik sorunlarla birlikte –işsizlik ki yüzde 5'in altındaydı, yüzde 10 civarına yükseldi- göçmenler ve onların çocuklarının ekonomik özümsemesi popüler müzik veya öz bilinçle entelektüel sınıflara adapte olmayı kapsayan şanslı paralel kanallar yoluyla Fransız kültürüne giriş yapan az sayıdakiler hariç, en iyi halde yavaşlamıştı. Ve her halükarda, ekonomik özümseme, herhangi bir tanımda asimilasyon için gerekli ise de, Fransa'da, büyük göçler için neredeyse toplam emilimin güçlü biçimiyle asimilasyonu başarmak için ABD'den daha fazla olmamıştır.

Çok sayıda göçmenin kötüleştirilmesi ve ekonominin bu kadar kalabalığı desteklemekteki başarısızlığı nedeniyle kültür ve din güçlendirici bir etki-tepki dizisi yarattı; Fransız politikası en iyi ihtimalle faydasız durumdadır.

Kültürel farklılıklar derinleşiyor. Fransız kültürü, çok eski köklerle çok modern bir uygarlık yaratmış uzun ulusal ve Avrupa tarihinin ürünüdür. Katolikliğin üzerinden bin yıldan fazla ve kilisenin rolü üzerine savaşımın üzerinden yüz yıldan fazla zaman geçmesinden sonra 1905 yılında hukuken güçlendirilmiş sekülerizmin zirveye erişmesiyle, son yüzyıl resmi olarak güçlü bir şekilde seküler fakat birçok Katolik artıkları ve bir o kadar Katolik hatırlatıcıları eşliğinde sekülerdir.

Örneğin sadece Noel ve Paskalya değil, aynı zamanda bir dizi önemsiz dini olay da resmi tatil olmaya devam ediyor ve her şehir ve köyün eski kiliseleri var.

Buna karşın, Fransa'nın Mağripteği yüz işğali ve buradaki nüfuzuna ve Fransa'daki kırk yıllık kayda değer Müslüman sakinlere rağmen, Fransız İslamı* modern öncesi modeline daha yakın durmaktadır. Her ne kadar din geçmişte ve doğuda bazı Müslüman ülkelerde olduğundan daha az yaygın olsa da, laikliğe doğru bir kopuş olmamıştır.

Bazı yorumcular, Fransız gençlik kültürünün bir bölümünün –onun bir kısmı aslında Mağrip'teki kökleriyle- bir bölümünün Galyalı atalarınca empoze edilen klasik kısıtlamalardan kurtulduğunu belirtiyorlar. Bununla birlikte, gençliğin çoğu için, bu tür değişiklikler, Amerika'da olduğu gibi, büyüdükçe, çalışmaya başladıklarında ve geleneksel normlara geri döndükçe zayıflayacaktır.

İş piyasası ve çoğunluk kültürü tarafından reddedilen ve en azından banliyölerin daha genç sakinleri için yaygınlaşan suç ve uyuşturucu atmosferine dalan genç Müslümanlar için, modern Fransız (ve aslında diğer Batı) geleneklerini ihlal eden bazı yönleri içeren İslam kültürüne ve bazen de dini köktendinciliğe dönüştü.

Öyle bile olsa, en azından iç ve dış olaylara dayanan Müslüman hayal kırıklıklarının zuhur etmesine kadar, çoğu göçmenin en büyük hevesi en azından bir dereceye kadar asimilasyon olmuştur. Bir Fransız analistin söylediği gibi, “Göçmenlerin çoğu sadece bir şey istiyorlar, yerli halktan farklı muamele görmemek... Herkes gibi muamele görmeyi ve kendi geleneklerinde yaşamayı talep ediyorlar” (Minces, 2004b, izinli alıntılar).

Fakat Mağriplilerin kendi geleneklerinde yaşamaları için, Fransa ya büyük ve sürekli bir kültürel istisnaya izin vermek ya da kendi kültürünü uyarlamak zorunda kalacaktı ve her ikisini de yapmaya istekli değil.

Müslüman kızların ve kadınların devlet okullarında başörtüsü takmalarını yasaklayan yeni kabul edilen yasa üzerindeki mevcut savaş, çok daha fazlasını sembolize eder. Dar görüş, eşarp giyen kadınların laikliği aşılama için tasarlanmış okullara ayrı bir dini kimlik getirip getirmediikleri şeklindedir. Açık tartışmanın bir tarafında yerleşik laikliğin Fransızlar için önemi yatarken; diğer tarafında da din özgürlüğü ve Müslümanların Fransız sekülerizminin bitimsiz Katoliklik derecesi hakkındaki şüpheleri bulunmaktadır.

* “Fransa Müslümanlığı”nı kastettiği açıktır (ç.n.).

Bununla birlikte, bu prensiplerin altında yatan birçok Fransızın inancı, erkeklerin üstünlüğü kuralını koruyan erkeklerin -bazen korku ile güçlendiren- erkekleri tarafından eşarp takmaya zorlandığı şeklindedir. Doğru olsun ya da olmasın, bu inanç Fransız siyasi yelpazesine kadar uzanır; örneğin, göçmenlerin “herkes gibi davranma ve kendi geleneklerinde yaşama” hakkını savunan yazar, aynı zamanda içinde “Okul Eşarby: İnanç Eylemi mi?” diye sorduğu “İslamcı Baskı” başlıklı bir gazete sütununun yazarıdır. Bu soruya onun cevabı: “Hayır. Müslüman erkek ve oğlan çocuklarının baskısının sonucudur” şeklindedir (Minces, 2004a).

Diğer meseleler arasında kadınların sünneti (hiçbir şekilde evrensel olmayan bir Müslüman uygulaması), insanların hayvanları katletmesi ve hatta kiliselerin kulelerinin egemen olduğu alanlarda artan (az sayıda insanın toplu olarak katıldığı) kubbeli camiler. İstenen ilkeler -cinsiyet eşitliği, laiklik, insancılık, din özgürlüğü, gerçek gelenek- gibi çok önemli olanlardır fakat bazıları abartılmıştır. Birçok başka konu daha derin şekilde farklı yerlerde ele alındı - örneğin kadına yönelik şiddet ve tehditler- Müslümanlarla sınırlı değildir ve Batı dünyasında yasadışıdır. Ancak Fransızların çoğunluğu için, bu kadar keyifsiz uygulamalara sahip ayrı bir kimliğin Fransız kimliği içinde var olabileceği ve bu kimliğin yüzyıllık uzlaşmayı ihlal eden dünyevi olmayan, dini bir kimlik olduğu düşüncesi dayanılmaz hale geldi. Ekonomik başarısızlıkla yoğunlaşan Fransız hoşgörüsüzlüğü, Mağriplerin ayrılıkçılığını ve asimilasyondan uzaklaşıp İslami köktencilığe doğru daha fazla ileri hareketini üretmiştir.

Kültürel ve dini mesafe, ekonomik sorunlar ve yeni göçmen dalgasının eşi benzeri görülmemiş boyutlarınca genişletildi. Belki de otuz şanlı yıl* altmış muhteşem yıla yayılmış olsaydı -altmış yıllık hızlı ekonomik büyüme ve düşük işsizlik- Mağrip halkını toplumun içine absorbe eder, etkiye tepki başlamaz ve kültürel farklılıklar aşılabilirdi. Ne var ki bu gerçekleşmedi.

Fransız politikası da yeni gelen kitleyi ekonomik ana akım haline getirmeye yardımcı olmamıştır. Fransa, Amerikalıların “pozitif ayrımcılık” dediği şeylerin pek azını yaptı. Pozitif ayrımcılık, ekonomik ve diğer alanlarda ABD’de olduğu kadar tartışmalı olduğundan, Fransızların tek-ulus felsefesine karşı çok daha da güçlü bir mücadele vermektedir.

* Fransızların 1945-1975 yılları arasında ekonomik olarak gerçekleştirdikleri büyük atılıma işaret eder (ç.n).

Şüphesiz, Fransız pragmatizmi bu felsefeye nadiren küçük istisnalarla izin vermiştir. Yahudi ve Protestan okullarının yanı sıra Katolik okulları da devlet yardımı almaktadır. Haddi zatında Yahudi cemaati de resmi olarak tanınan bir temsilci kuruluşa sahip. Ancak Fransa'da nispeten az sayıda Yahudi mevcut ve Vichy-merkezli Fransız suçluluğu onlara özel muamele yapılmasını sağladı. Benzer muameleyi bir şekilde Müslümanlara doğru yayma girişimi sayının önemini ve Fransız politikasının ağırlığını ve beceriksizliğini göstermektedir.

2002'de, gençlik suçları ve uyuşturucu sorunları azdıktan epey sonra, başörtüsü üzerindeki tartışmalar artmaya başladığında ve İsrail'e ve birçok durumda Fransa'da Yahudilere yönelik İslami öfke arttıkça hükümet modern asimilasyonist olandan İslami fundamentalist yelpazeye birbirinden çok farklı üç Müslüman organizasyonu liderliğin birinci eğilimde olduğundan emin olacak şekilde “Müslüman Dini Fransız Konseyi” adı altında bir araya getirdi. Ekonomiye ve siyasete olduğu kadar kültürel alanlara da uzanan bu geleneksel Fransız devletçiliği örneği çok iyi sonuç vermedi (URL-1).¹⁷ Fransa mahreçli imamların (dini liderlerin) eksikliğinde yurtdışından yoğunlukla köktendinci imamların akınının yol açtığı kayıp zamanı telafi etmeye çalışmak, örneğin, hükümetin çok gizli olmayan elinin yardımıyla yeni Müslüman konseyi şimdi Fransa'da imamların nasıl eğitileceğini keşfetmeye çalışıyor. Bu durumda, devletçilik ve pragmatizm laikliği geçersiz kılıyor. Dolayısıyla süreç yavaş, beceriksiz ve tartışmalıdır.

Altı milyon bireyi asimile etmenin imkânsızlığı ve onları grup olarak bir araya getirmek için gerekli olan tavizleri verme isteksizliği öngörülebilir başarısızlıklara yol açmıştır. Kırk yıllık büyük ölçekli göçten sonra, Amerikan göçmen grupları ile aynı göstergelere bakıldığında, Amerika Birleşik Devletleri'ne gerçekleşen kitlesel Hispanik göçlerinden daha uzun sürmüştür,

- Mağripli Müslümanlar, kendi mahallelerinden önemli bir oranda ayıramamakta.
- Merkezi ekonomiye geçişleri yeterli düzeyde gerçekleşmemektedir. Müslüman yöneticiler gerçek bir merak konusudur.
- Fransız siyasetine veya hükümetine neredeyse hiç katılmıyorlar. Bu, hepsi içinde en önemli husus sayılabilir. Nüfusun yüzde 10'u Müslüman olmakla birlikte, Fransız Ulusal Meclisinde Müslüman milletvekili sayısı sıfırdır. Az sayıda Müslüman bürokrattan birinin son

¹⁷ Bir Müslüman elektronik yayın bu hikâyeyi şöyle manşetliyordu, “Sarkozy [sonradan yeniden yapılanmayı dayatan İçişleri Bakanı] İslam'ı Fransa'nın görmektedir!” (Saphirnet.info, 2002).

zamanlarda Fransız bölgesinin güçlü kaymakamlık pozisyonuna atanması, bürokraside yüksek kariyere götürenler dâhil olmak üzere çeşitli prestijli eğitim kurumlarının öğrenci birliklerini genişletmek için muhtelif çabalarında olduğu gibi, olumlu eylemin şok edici bir örneği olarak tartışıldı.¹⁸ Ve Müslüman devlet bakanı yakın zamanda –küçük yetkilerle kabineye yardımcı pozisyonunda- Avrupa Parlamentosu'na gitmeyi reddetti.

- Belirtildiği gibi, Fransız kültürü Müslüman unsurların kayda değer bir katılımına izin vermek üzere değişmemektedir. Kısa bir süre için Fransa, siyah-kahverengi-beyaz Dünya Kupası futbol takımını Cezayir süperstarıyla kutladı, ancak bu mutluluk solmuş gibi görünüyor; pop müzik Mağriplilerin bazı öğelerini ve yıldızlarını özümsemiştir ve argo banliyölerden bir ölçüye kadar Fransız gençlik kültürüne doğru yayıldı. Fransız haneleri bazen kuskus pişiriyor. Belki bunlar müjdecilerdir ancak klasik Fransız kültürü katı olmaya devam ediyor ve merkezi popüler kültür çok az değişiklik gösteriyor.

- Müslüman nüfus artmaya devam ediyor. Her ne kadar bir tahmin olsa da, aşırı bir Amerikan Müslüman karşıtı Katolik grubu tarafından dile getirilen “2020 yılından bir müddet sonra, şu anki Müslüman nüfusu yerli Fransız Avrupalı nüfusu geçecektir” (Ciaccio, 2002), görüşü sadece bir kestirime dayanmaktadır, ne var ki istikamet budur. Birinden birinin yol vermesi gerekecek.

Huntington gibi Amerikalılar, gelecekteki Latino çoğunlukları hakkında benzer tahminlerde bulunmaktadır. Bir bütün olarak ABD için bunlar abartılı görünüyor; Kaliforniya ve diğer bazı eyaletler için bu tahminler gerçeğe daha yakın durabilir. Ancak bu endişe verici olmamalı: Ağaç, 1776 fidanından çok farklı bir şekle bükülecek. Ama aynı Amerikan ağacı olacak.

Fransız ağacı klasik şeklini korumaktadır, ancak yeni rüzgârlar onu kırıp iyileştirebilir. Büyüyen Müslüman nüfusunu özümsemeden Fransa en iyi ihtimalle bir Atina demokrasisi haline gelecektir: kendi vatandaşlarının öncü demokratları için demokratik ama onun köleleri ve diğer yabancıları için öyle olmayacaktır. Fakat bu sınırlı “en iyi” bile modern dünyada elde edilebilir olmayabilir. Daha çok uğursuz, isyanda haklarından mahrum bırakılmış sınıf ile İsrail tarzı bir demokrasidir. Fransa Avrupa'nın büyük bir parçası olduğundan ve büyüklü küçüklü diğer

¹⁸ (Fransadaki'nin) Aksine, örneğin, bu sene Kaliforniya Üniversitesinde ve Berkeley'de, Kaliforniya eyalet hükümetindeki doktorluk stajı yapan öğrencilerin üçte ikisi kadarı yeni göçmen gruplardandır.

Avrupa ülkeleri benzer şekilde - sayısal olarak daha küçükse - göçlerle karşı karşıya olduğu için, sorunların ve tehlikelerin Avrupa Birliği'ni bir bütün olarak etkilemesi muhtemeldir.

Kamu Politikasının Uygunluğu ve Sınırları

Amerikan deneyiminden çıkarılan derslerden biri, büyük göç karşısında politikanın nispeten zayıf olmasıdır. Emin olmak için, 1924'teki yasal kısıtlamalarla başlayan uzun duraklama, girişi derinden kesti. Ancak, belirtildiği gibi, bu, Meksika sınırındaki ve hatta Akdeniz'deki çitlerden çok daha göz korkutucu olan iki okyanus genişliğinin yardımıyla, büyük ve küçük gemiler, uçaklar ve ticaretle olduğu gibi çaprazlandı.

Amerikan politikası, Pfaff'ın ifade ettiği gibi, göçmenlerin “çocuklarını kültürel olarak özümsemiş Amerikalılara” dönüştürerek ergime potası idealini benimsedi. Okullar “Amerikancılığı” öğretti ve öğrenciler bunu öğrendi, fakat hükümet hiçbir şekilde Fransız başörtüsü kısıtlaması ile paralel olarak bunu dayatmadı. Emin olmak için, tarihsel olarak ve son yıllarda, tek tek eyaletler İngilizceyi resmi dil veya kabul edilebilir tek dil olarak ilan eden yasaları kabul etmişlerdir, ancak bunlar büyük ölçüde görmezden gelinmiştir. Mahkemeler, eyaletlerin yasadışı göçmenler için bile yardımlardan faydalanma yeterliliğini kısıtlama kabiliyetini sınırlamıştır. Kaliforniya, kaçakların yasadışı yollardan ehliyet almayla ilgili tartışmaların ortasındadır ancak kaçaklar her durumda araba kullanmaya devam ediyorlar.

Genel olarak, Amerika Birleşik Devletleri'nin göç ve asimilasyona yönelik belki mantıksız -ama işe yarayan- bir kısıtlama, tarafsızlık ve teşvik etme karışımı vardır. En kesin şey, Meksikalıların ve diğer Latinlerin ve Asyalıların burada olması ve nüfusun önemli bir bölümünü oluşturmasıdır. Neredeyse kesin olan şey şu ki, sınırlamalar ne olursa olsun, (Hispaniklerin) oranı artacaktır.

“Daha güçlü” politikalar artışı yavaşlatabilir: Artan sınır uygulamalarının çöldeki ölümlere değil değmeyeceği tartışmalı bir sorudur¹⁹. Meksika (ve Orta Amerika) ile Amerika Birleşik Devletleri arasındaki ekonomik uçurumu kapatmak akını yavaşlatabilir, ancak bu çok uzun vadeli bir

¹⁹ ABD'nin göçün önemli bir katkıda bulunduğu genel hızlı nüfus artışını sürdürüp sürdüremeyeceği, değişen etnik karışımdan farklı bir sorundur. Göçmen gruplarının genç nüfus demografisinin yaşlanan batı nüfuslarının desteğine potansiyel katkısı da öyle. Bu durumun Amerika Birleşik Devleti'ne yardımı olabilir, Avrupa'ya da öyle, ancak son zamanlarda yapılan bir Avrupa çalışmasında (Grant vd. 2004) gelecekteki göç için mevcut tahminler göz önüne alındığında, çok da fazla yardımı olmayacağı anlaşılmaktadır.

öneridir. Yalnızca İngilizce olan kanunlar veya iki dilde eğitime yönelik kısıtlamalar asimilasyonu hızlandırabilir (veya yavaşlatabilir).

Bununla birlikte, “istikrarlı ve dikkatli” sadece Amerika Birleşik Devletleri için en iyi yol değil, mümkün olan tek yol gibi görünmektedir. Huntington bunları tümüyle küçümseyebilir, ancak tarih politikanın çok az değişeceğini gösteriyor. Şükür ki, Amerikan tarihi de buna gerek olmadığını gösteriyor.

Fransa kendi istikametinde ilerlemekte ve gelenleri asimile etmek için gerekli olan uyarlanabilir adımlardan kaçınırken kitlesel göçü kısıtlamaya çalışmaktadır. Ve belki de, buna ilave Avrupa da öyle. Değişen politika yön değiştirebilir mi?

Amerika'nın Fransa ve Avrupa hakkındaki bu tür sorulara sık ve hoş olmayan cevabı -“tabi daha fazla bizim gibi olun”- en hafif ifadeyle yersiz olacaktır. Bununla birlikte, şu üç yöntem Fransız felsefi anlayışı ve politik imkân alanı içinde olabilir:

- **Olumlu eylem.** Müslüman kaymakamı ve yükseköğrenim kurumlarına kabuller konusundaki tartışmalar, pozitif ayrımcılığın hem zor hem de bunun önem sahası içinde olduğunu göstermektedir. Gerçekten de, cinsiyet ayrımcılığına karşı olumlu eylem -elbette Fransızların İslam'a olan güvensizliğini derinleştiren- ciddi bir resmi politikadır. Bununla birlikte, Müslümanlara -siyasi partiler içinde, bürokrasi içinde ve aynı zamanda istihdam yelpazesi içerisinde- özel bir önem verilebilir, ancak bu yüzde 10'dan yüzde 5'e daha yakın işsizlikle kesinlikle daha kolay olurdu.
- **Negatif eyleme son.** Başörtüsü üzerindeki anlaşmazlığın doğruları ve yanlışları tartışılabilir ve bu durum hiç sonu gelmeyecek bir biçimde Fransızlar tarafından yüksek ilke üzerinden sahip çıkılarak bir çatışma hali içinde tartışılmıştır. Bununla birlikte, tartışmanın bizzat kendisinin asimilasyon beklentilerini daha da kötüleştirdiğine şüphe yoktur. Bu tür tedbirler ve tartışmalar için gelecekteki durumlardan kaçınılmalıdır. Son öneri bu açıdan yardımcı olabilir.
- **Temel yasaların uygulanmasına odaklanmak.** Kadınlara karşı şiddet ve sakatlama tüm Batılı devletlerde oldukça yasadışıdır ve ayrımcılık onların çoğunda yasalara aykırıdır. Böyle bir

şiddet ve ayrımcılık Müslümanlara acımasızca yaşatılmaktadır. Temel liberal Batı geleneklerini içeren yasalar vurgulanmalı ve yönetim kurulu genelinde bir şekilde uygulamaya alınmalıdır.²⁰

Bu gibi adımlar, bu yazının başında ortaya konulan güçlü tanımda bir asimilasyon getirmeyecektir -yeni gelenler yerli halktan neredeyse ayırt edilemez hale gelir- ancak en azından zayıf tanıma doğru hareket ederler- “yeterli benzerlik ve barışı korumak üzere yeni ve eski arasında örtüşme sağlanır.

Fransa şu anda tam tersi yönde ilerliyor.

KAYNAKLAR

ALESH, Daniel G., ve Robert A. Levine (1973). *Growth in San Jose: A Summery Policy Statement*, Santa Monica, Claf.: RAND Corporation, R-1235-NSF.

CIACCIO, Edward (2002). “France: Eldest Daughter of the Church, and the First to Go Muslim”, *The Daily Catholic*, Vol. 13, No. 106, October 1, 2002. Online at <http://www.dailycatholic.org/issue/2002Oct/oct1fms.htm> (as of June 28, 2004).

GABLER, Neal (1998). *An Empire of Their Own: How the Jews Invented Hollywood*, New York: Dandom House.

GRANT, Jonathan (2004). Stijn Hoorens, Suja Sivadasan, Mirjam van het Loo, Julie DaVanzo, Lauren Hale, Shawna Gibson, and William Butz, *Low Fertility and Population Ageing: Causes, Consequences, and Policy Optins*, Santa Monica, Calif.: RAND Corporation, MG-206-EC, 2004. Online at <http://www.rand.org/publications/MG/MG206/> (as of June 28, 2004).

HUNTINGTON, Samuel P. (2004). “The Hispanic Challenge”, *Foreign Policy*, March/April 2004.

²⁰ Elbette, eşarp karşıtı yasa tarafsız olarak yazılmıştır; Yahudi kipaşı, “büyük” mücevher haçları ve bazı tartışmalardan sonra, Sih türbanları eşit olarak yasaklanmıştır. Fakat “büyük” sıfatının kullanılması Katolik hassasiyetleri için, gerçek hedef olan Müslümanlardan daha fazla endişe duyulduğunu göstermektedir. Ne olursa olsun, yasa, birçok Fransız’ın gerçek bir problem olduğunu iddia ettiği kadının boyun eğmesini değil, sadece bir işareti yasaklamaktadır.

MCCARTHY, Kevin F., and R. Burciga VALDEZ (1985). *Current and Future Effects of Mexican Immigration in California: Executive Summary*, Santa Monica, Calif.: RAND Corporation, R-3365/1-CR.

MINCES, Juliette (2004). “La Pression Islamiste [Islamic Ressure]”, *Le Figaro*, March 23-24, 2004a.

_____, letter to the author, May 5, 2004b.

MORGAN, Edmund S. (2003). *Benjamin Franklin*, New Haven, Conn.: Yale University Press, 2003.

PFAFF, William (2004). “Why France Still Insists on Cultural Assimilation: Head Scarves”, *International Herald Tribune*, Jenuary 17, 2004.

PHILIPS, Kevin (1999). *The Cousins’ War: Relgion, Politics, and the Triumph of Anglo-America*, New York: Basic Books.

SMITH, James P. (2003). “Assimilation Across the Latino Generations”, *American Economic Review*, May 2003.

STREITFELD, David (2004). “No Gain, No Pain”, *Los Angeles Times*, March 2, 2004, p. A1.

U.S. Census Bureau (2003). *The Hispanic Population in the United States: March 2002*, June 2003. Online at <http://www.census.gov/population/www/socdemo/hispanic/ho02.html> (June 28, 2004).

URL-1: “Sarkozy decide L’Islam de France! [Sarkozy determines the Islam of France!]", Saphirnet.info, December 21, 2002. Online at http://www.saphirnet.info/article_409.html (as of June 28, 2004).

VERNEZ, Georges (2003). *The New melting Pot: Changig Faces of International Migration and Policy Implications for Southern California*, Los Angeles: Pacific Council on International Policy., October 2003. Online at <http://www.pacificcouncil.org/pdfs/melting.pdf> (as of June 28, 2004).